

Zilveren meesterwerken uit de Zaanstreek

Stand van zaken

Na anderhalf jaar speuren in talloze archieven en oude kranten, na lange en boeiende gesprekken met velen van u, hebben wij inmiddels het verhaal kunnen schrijven over Salomon Izak Vet, zijn oom Mozes Vet met wie alles in 1832 begon, en zijn twee jongste zonen Wolf en Arnold Vet, die net als hun vader zilversmid zijn geworden.

We hebben 16 zilveren modellen kunnen vinden waarvan sommige voor eeuwig verloren leken te zijn. We hebben ze kunnen fotograferen en we hebben een stukje geschiedenis kunnen beschrijven van de bedrijven waaraan ze geschonken zijn. Deze modellen, soms zelfs complete maquettes, vormen de ruggengraat van het boek.

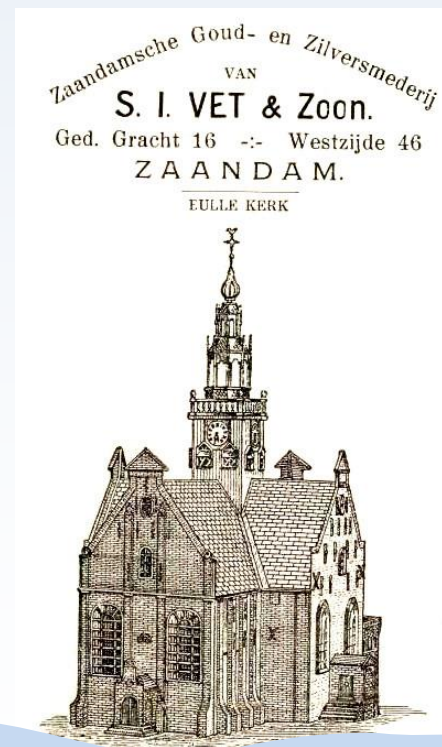
Tijdens het onderzoek bleek ons vermoeden, dat de familie Vet door de jaren heen in de Zaanstreek een vooraanstaande rol heeft gespeeld, helemaal gerechtvaardigd. In het boek beschrijven we gebeurtenissen waarbij de familie Vet een belangrijke inbreng heeft gehad. Grote feesten, stadsbranden, overstromingen, tentoonstellingen, het dempen van de 'gracht', het komt er allemaal in voor; met veel interessante, veelal vergeten, wetenswaardigheden. Wist u bv. dat in 1910 het plaatsen van het standbeeld van tsaar Peter uitgesteld moest worden omdat het geleverde beeld veel te klein was voor de sokkel? De tweede versie was weer te groot en stak uit over de rand, wat met bloemen bedekt werd zodat de onthulling toch door kon gaan. Het is nog altijd te zien dat later, tussen de sokkel en het standbeeld, een brede basis geplaatst is zodat het minder opviel.

De firma Vet kende hun hoogtepunt in 1932, exact 100 jaar na de oprichting. Dan begint helaas de teruggang wegens de economisch crisis. De gevolgen voor deze joodse familie waren groot. Dankzij de vele archieven met oorlogsdocumentatie was het mogelijk om heel realistisch te beschrijven hoe deze firma aan haar einde gekomen is.

Jeanne Douwes en Arno Bruinsman

Zilveren model van de Zaanse gashouder, gemaakt door de firma S.I. Vet & Zn in 1930.

Zilveren meesterwerken uit de Zaanstreek

Historische biografie

We hebben de familiewortels kunnen traceren terug in de tijd tot de tweede helft van de 17e eeuw toen de eerste voorvader naar Amsterdam kwam. En we hebben kunnen traceren dat de grootvader van Salomon Izak Vet begin 1800 met zijn gezin van Amsterdam naar Zaandam kwam en zich vestigde daar waar nu de Gedempte Gracht ligt en waar zijn jongste zoon Mozes Vet op zijn 18e jaar een handel in goud- en zilverwerken begon.

De Gedempte Gracht heette in die tijd de 'Voorsloot', met paden aan de noord- en zuidzijde. De familie Vet had rond 1780 een huis gekocht aan het Zeijlpad, zo heette het gedeelte aan de noordzijde tussen de Vinkendwarsstraat en de Vaart. Toen Mozes Vet er in 1832 zijn winkel opende was het al een soort winkelstraat met aan de waterkant o.a. een bakker, schoenmaker, zeilmaker, schilder, turfhandelaar, verkoopkantoor van de staatsloterij, inlandse kramer, houtzagerij, een papierfabriek en een gereformeerde diaconie.

Dankzij de medewerking van diverse instanties en particulieren hebben we veel beeldmateriaal kunnen verzamelen waarvoor toestemming is verkregen om het in het boek op te nemen. Hartelijk dank hiervoor.

Nu zijn we zover dat we de stappen kunnen maken die nodig zijn om het boek te laten drukken.

Jeanne Douwes en Arno Bruinsman

1932 De nieuwe winkel aan de Gedempte Gracht 16

1908 Stel gouden oorhangers, gekocht in de winkel van S.I. Vet & Zn.

Zilveren meesterwerken uit de Zaanstreek

Hartelijk dank

Onze verwachting was dat het een klein boekje zou worden, maar dankzij uw hulp is het een mooi en volwaardig verhaal geworden. Niet alleen interessant voor u, als rechtstreeks betrokkene, maar voor iedereen die op een luchtige manier meer te weten wil komen over de historie van de Zaanstreek. Iedereen weet dat het een belangrijke industriële regio was (en is), maar daarbij wordt de zilverindustrie nooit genoemd. Met dit boek hopen we daar verandering in te brengen.

We hebben heel veel plezier gehad in het onderzoek en vooral ook in het schrijven van het verhaal. Het was een reis door de tijd met voortdurend zeer verrassende ontdekkingen die ons keer op keer een voldaan gevoel gaven.

In ons streven om de kosten van dit boek zo laag mogelijk te houden hebben we iedereen gevraagd om belangeloos medewerking te verlenen en uiteraard doen we dat zelf ook. Maar er zijn kosten waar we niet aan ontkomen. Het is een lijvig boekwerk geworden waardoor we met name erg geschrokken zijn van de kosten voor de opmaak en het drukken. Maar ook hiervoor gaan we een oplossing vinden. We gaan fondsen aanschrijven met het verzoek om een bijdrage te leveren, en we horen het heel graag wanneer u ook een fonds kent dat bereid is om de uitgave van het boek te sponsoren.

Zodra de definitieve kosten bekend zijn willen we ons bovendien op een ludieke manier inzetten om nog meer bijdragen te krijgen. Bij de voorinschrijving komt er bv. een mogelijkheid om in te schrijven voor een rondleiding langs de belangrijke locaties uit het boek, of voor een privé boekpresentatie door ons zelf. Er kan ook een ingelijste artist impression van het Zeijlpad in 1832 meebesteld worden, of u kunt zelf een verzoek indienen. Al deze extra opbrengsten worden weer gebruikt om de verkoopprijs van het boek zo laag mogelijk te houden.

Vanaf nu blijven we u op de hoogte houden van de stand van zaken. Wilt u zich uitschrijven van deze nieuwsbrief, of kent u iemand die er juist in geïnteresseerd is, neem dan svp contact op per telefoon of per email.

Jeanne Douwes en Arno Bruinsman

Arno Bruinsman
arno.bruitsman@gmail.com
 T 0653 793 061

Jeanne Douwes
jvad@planet.nl
 T 0626 728 890

Families Wolf en Arnold Vet en winkelbediende

Zilvermerken van de firma S.I. Vet & Zn.